

GĦALIEX YAHAD?

INTRODUZZJONI

GĦALIEX YAHAD?

Din is-serje hija bbażata fuq YAHAD, dokument imħejji mill-Kummissjoni Ġustizzja u Paċi biex jgħinna nirriflettu dwar kif nistgħu nibnu l-paċi fi ħdan pajjiżna b'mod kostruttiv. Tista' ssib id-dokument sħiħ hawn:

<https://yahad.mt/>

YAHAD huwa terminu bl-Ebrajk li jintuża fil-Bibbja l-aktar spiss bħala avverbju fis-sens ta' "flimkien" u "ma' xulxin". Iwassal ukoll is-sens ta' għaqda u komunità.

GĦANIJIET TAS-SERJE

- Li jippreżenta liż-żgħażaġh temi dwar il-ġustizzja soċjali.
- Li jorbot l-iskrittura u t-Tagħlim tal-Knisja ma' sitwazzjonijiet tal-ħajja reali li jseħħu f'pajjiżna.
- Li jagħti ħin liż-żgħażaġh biex jirriflettu fuq id-dinja ta' madwarhom.
- Li jgħin liż-żgħażaġh jaraw problemi ta' ġustizzja fid-dawl tal-iskrittura.
- Li jhegġeg liż-żgħażaġh ikunu l-bidla pożittiva li jixtiequ jaraw fid-dinja.

KONTENUT

Is-sensjela tinkludi 6 laqgħat differenti, kull waħda bbażata fuq il-qari tal-Evangjelju tal-ewwel 5 Ħdud tar-Randan, u ta' Ras ir-Randan. It-titli ta' kull sessjoni huma:

1. Tjubija - Tagħlim u Diskussjoni
2. Rażan - Tagħlim u Diskussjoni
3. Kuragg - Film Night
4. Paċenzja Ħanina - Diskussjoni
5. Rikonċiljazzjoni - *Lectio Divina*
6. Kreattività - Attività

Għalkemm dan ir-rizors jipprova jkun dettaljat, mhuwiex maħsub biex jinqara mill-karta kif inhu, imma biex iservi bħala bażi għal-laqgħat mogħtija mil-*leaders*. Kull grupp huwa differenti, u għalhekk l-attivitajiet, il-metodi ta' diskussjoni u t-tagħlim jeħtieġ li jkunu mfasla skont id-dinamika tal-grupp. Jekk għandek bżonn għajnuna biex tiżviluppa aktar dawn ir-rizorsi, jew għandek xi mistoqsijiet, ħossok liberu li tikkuntattjana.

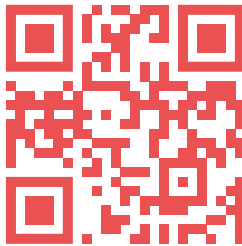
OUTLINES TAL-LAQGĦAT

- Kull pjan għandu outline fl-ewwel paġna biex jagħti ħarsa fil-qosor lejn il-laqgħa.
- Hemm ukoll ħarsa ġenerali għat-tim qabel kull pjan biex tgħin lin-nies differenti imexxu partijiet differenti tal-laqgħa.
- Kull laqgħa mmirata li tkun bejn siegħa u siegħa u nofs. Il-ħinijiet huma stimi u mhumiex hemm biex jinżammu b'mod strett.

TJUBIJA

PREPARAZZJONI GĦAL RAS IR-RANDAN

yahad.mt

TJUBIJA

PREPARAZZJONI GĦAL RAS IR-RANDAN

DWAR DIN IL-LAQGĦA

Din il-laqgħa tesplora t-tema tal-virtù u li nkunu nies twajba. Il-laqgħa ma tidholx wisq fil-fond iżda għandha l-għan li tkun ta' introduzzjoni għall-kumpliment tas-serje.

GĦANJIJET

- Li nirriflettu fuq xi tfisser li tkun cittadin onest u persuna virtuża.

RIŻORSI MEHTIEĠA

- Kaxxi taż-żraben b'kontenut kreattiv (irreferi għall-attività hawn taħt)
- *Room divider* jew liżar (irreferi għall-attività hawn taħt)
- Karti u pinen/lapsijiet

SKRITTURA

- Matthew 6:1, 16-18

TJUBIJA

Ħarsa fil-qosor għat-tim

Talb

Box of Lies

Id-Dinja tagħna

Dibattitu (*Role Play*)

Tagħlim

One Minute Papers

Għeluq u Talb

Merħba u Talba (5 min)

Attività: *Box of Lies* (20 min)

Din il-logħba orġinat fuq *The Tonight Show Starring Jimmy Fallon*.

<https://www.youtube.com/watch?v=R8vNn0WfUnY>

Riżorsi meħtieġa:

- Kaxxi taż-żraben b'affarijiet kreattivi ġo fihom (ara l-vidjow għall-ideat)
- *Room divider* jew lizar, biex il partecipanti ma jarawx il-kaxxi ta' xulxin.

Kif tilgħab il-logħba:

- Agħzel 2 partecipanti, wieħed biex jiddeskrivi x'hemm fil-kaxxa jew gideb, u ieħor biex jaqta' x'hemm fil-kaxxa.
- Stieden lill-partecipanti jpoġġu ma' mejda jħarsu lejn xulxin u jtellgħu diviżur bejniethom ħalli jkunu jistgħu jaraw wiċċ xulxin imma ma jistawx jaraw x'hemm fil-kaxxa.
- Ħalli l-ewwel kontestant jagħzel kaxxa.
- Għidilhom jispegaw jew jigdbu dwar x'hemm fil-kaxxa ta' quddiemhom.
- Min qed jipprova jaqta' x'hemm fil-kaxxa jrid jipprova jifhem jekk ta' kontrih huwiex qed jgħidu l-verità jew jigdeb.
- Din il-logħba tista' tibqa' għaddejja kemm trid, skont kemm jkun hemm kaxxi ppreparati.

Riflessjoni dwar l-Attività (5 minuti)

- Kif tinduna meta l-partecipant ikun qed jigdeb?
- Min issorprendik l-aktar bil-'prestazzjoni' tagħhom f'din il-logħba?

- Din il-logħba kif hi bħall-ħajja reali?
- Għaliex taħseb li n-nies mhumiex onesti?

Mid-Dinja Tagħna

Kull sena, il-Maltin jagħtu somom kbar ta' flus għall-“karità”. Kollha kemm aħna nsibuha faċli biex nivviżwalizzaw kju ta' nies jagħtu ċekkijiet kbar fuq it-televiżjoni fi żmien il-Milied. Madanakollu, l-prinċipju tas-solidarjetà li jgħaqqad soċjetà flimkien u li mingħajru kull slogan dwar li “kollha qegħdin fl-istess dgħajsa” ma jiswew xejn u huma vojta, ma jigix megħjux primarjament billi nagħtu d-donazzjonijiet lil kawżi ġusti.

Huwa stmat li f'Malta, skont informazzjoni li ġiet ipprezentata fil-Parlament fl-2021, l-istat għandu jieħu 'l fuq minn nofs biljun ewro f'taxxi li ma tħallsux f'dawn l-aħħar għaxar snin.

Araw il-Vidjow: *Small Talk, Goodness* (3 min)

<https://youtu.be/4awrCe0YOQ0>

Diskussjoni (10 min)

Role Play Debate

- Stieden liż-żgħażaġh jinqasmu fi gruppi ta' 3.
- F'kull grupp, persuna waħda trid tiegħu r-rwol ta' "persuna tajba," oħra ta' "persuna ħażina," u xi hadd bħala persuna. persuna "fin-nofs" (jiġifieri mhux perfett, iżda lanqas m'hu ħażin).
- Kull żaġħżuġh irid iwieġeb il-mistoqsijiet li ġejjin skont l-irwol tiegħu:
 - Int persuna tajba? Għaliex?
 - X'jaġħmel lil xi hadd "tajjeb"?
- Iż-żgħażaġh jistgħu jistaqsu mistoqsijiet lil xulxin ukoll.
- Wara li tħalli madwar 5 minuti ta' dibattitu, staqsi liż-żgħażaġh biex jaqsmu dak li jikkunsidraw attributi ta' "persuna tajba" u "persuna ħażina".

Tagħlim: Tkun Tajjeb vs Tidher Tajjeb (15 min)

San Pawl jgħidilna "Mill-bqija, l-aħwa, f'dan għandkom taħsbu: f'kulma hu veru, f'kulma hu xieraq, f'kulma hu ġust, f'kulma hu safi, f'kulma jiġbed l-

imħabba, f'kulma jistħoqqlu l-ġieħ, f'kulma hu virtù, f'kulma haqqu t-tifhir; f'dan kollu aħsbu."¹

Xi tfisser "virtù"?

- Virtù hija dispożizzjoni interjuri, **drawwa pożittiva**, xewqa li titpogġa għas-servizz tat-tajjeb.
- "Kunu mela perfetti, bħalma hu perfett Missierkom li hu fis-smewwiet." (Mt 5:48). Dan ifisser li rridu ninbidlu, irridu nsiru aktar perfetti, fi triqitna lejn Alla. Jekk niddependu fuq il-kapaċitajiet umani biss, dan il-vjaġġ ikun inkonsistenti ħafna. Bil-grazzja tiegħu, Alla jsostni l-virtujiet umani u jaġħtina ukoll il-virtujiet teoloġiċi.²

Id-definizzjoni ta' persuna virtuża hija waħda li tagħmel it-tajjeb anke meta hadd ma jkun qed iħares u li tagħxi minn sens tad-dinjità tagħha stess u ta' haddieħor.

"Persuna mzejna bil-virtù, bil-forzi kollha tagħha tar-ruħ u tal-ġisem, tingibed lejn dak li hu tajjeb, tfittxu u tagħzlu b'għemil, bil-fatti."³

"L-għan ta' ħajja mzejna bil-virtù hu li ssir tixbah lil Alla." San Girgor ta' Nissa

Fi snin riċenti, minflok il-virtù, rajna żieda fir-regolamenti. Iżda fin-nuqqas ta' ċittadini onesti, l-ebda regola jew liġi qatt mhi se tkun biżżejjed biex tħares l-istat tad-dritt.

Il-konsegwenza tan-nuqqas ta' ċittadini onesti, ta' nies mzejna bil-virtù, hija nuqqas ta' fiduċja. Il-fiduċja hija tassew skarsa fis-soċjetà tagħna.

¹ Filippin 4:8

² YOUCAT 299

³ Katekiżmu tal-Knisja Kattolika, 1803

Ħafna mill-iskandli li dan l-aħħar kienu fl-aħbarijiet ewlenin – sew Malta kif ukoll barra, fil-qasam politiku/ekonomiku, kif ukoll fil-Knisja – jistgħu jiġu deskritti bħala ksur tal-fiduċja. U jekk, f'livell ogħla, tintilef il-fiduċja fl-istituzzjonijiet li suppost imexxuna, jiggwidawna, jipproteġuna, eċċ., ma nkunux wisq 'il bogħod mill-kollass totali tal-polis tagħna. U l-fiduċja hija fragli – faċli tintilef, u diffiċli ħafna biex terġa' tinkiseb.

Ħafna drabi ninsew kemm għandna bżonn nafdaw nies fil-ħajja tagħna ta' kuljum.

- Meta tuża karta tad-debitu biex tħallas, wieħed jafda li l-ammont it-tajjeb jiġi debitat mill-karta;
- Meta jitla' fuq ajruplan, wieħed jafda li l-pilota se jwassal l-passiġġieri b'mod salv lejn id-destinazzjoni tagħhom.

Kieku kellna nibdew niddubitaw dawn it-tranzazzjonijiet u l-inkontri ta' kuljum li fil-biċċa l-kbira tagħhom huma bbażati fuq il-fiduċja, ħajjitna ssir diffiċli tgħixha.

Il-fiduċja hija ħaġa fragli – faċli li titlef u diffiċli biex terġa' tinkiseb. Il-Kummissjoni Ġustizzja u Paċi temmen bis-sħiħ li sabiex terġa' tinbena l-fiduċja, apparti riforma msejsa b'mod etiku u tas-saltna tad-dritt ta' ħafna mill-istituzzjonijiet soċjali u ekonomiċi tagħna, il-virtù tal-onestà huwa kruċjali.

Għall-kuntrarju tal-ipokriti msemmija minn Ġesù fl-Evangēlju, persuna virtuża ma tagħmilx għemejjel ġusti biex tattira tifhir, u ma żzommx lura milli tikser il-liġi biss meta jkun hemm riskju li tinqabad. Għalhekk neħtieġu ċittadini onesti, u aktar minn hekk, irridu nkunu nies virtużi, biex nikkontrobattu n-narrattiva ta' immoralità, opportuniżmu u diżonestà li qed jivvelenaw it-tessut soċjali tagħna.

Dan il-video jista' jkun utli waqt il-preparazzjoni:

<https://aquinas101.thomisticinstitute.org/where-does-virtue-come-from>

AGĦMEL

Attività ta' Riflessjoni: *One Minute Paper* (4 minuti)

Agħti lill-partecipanti minuta eżatt biex iwieġbu kull waħda mill-mistoqsijiet li ġejjin. (Huwa ssuġġerit li tipprezenta mistoqsija waħda kull darba, b'arlogġ sabiex iż-żgħażaġħ ikunu jafu kemm għadda ħin.)

- Ma' min identifika (mill-ewwel diskussjoni): 'il-persuna tajba,' 'il-persuna ħażina,' jew 'il-persuna tan-nofs'? Għaliex?
- X'inh i ħaġa waħda li tista' tbiddel sabiex tkun persuna aktar virtuż/a?

Ħeġġeġ liż-żgħażaġħ biex jaħsbu f'dik il-“ħaġa waħda” li jistgħu jagħmlu fid-dawl tar-Randan: Jistgħu jagħmlu din il-bidla żgħira għall-ewwel ġimgħa tar-Randan? Jew forsi għal aktar żmien?

Talb (5 minuti)

Waqt it-talb tal-għeluq, aqra silta qasira mill-Evangēlju ta' Ras is-Randan.

Mt 6:1, 16-18

“Qisu li l-għemil tajjeb tagħkom ma tagħmluhx għal wiċċ in-nies biex tidhru quddiemhom, għax inkella ma jkollkomx ħlas mingħand Missierkom li hu fis-smewwiet. Meta ssumu, tqarsux wiċċkom, bħalma jagħmlu daww ta' wiċċ b'ieħor, għax dawn ikerrhu wiċċhom biex quddiem in-nies jidhru li huma sajmin. Tassew, ngħidilkom, li l-ħlas tagħhom ġa ħaduh. Iżda int,

meta tkun sajjem, idlek xagħrek u aħsel wiċċek, biex mhux quddiem in-nies tidher li tkun sajjem, imma quddiem Missierek li hu fil-moħbi; u Missierek, li jara dak li hu fil-moħbi, iroddlok hu.”

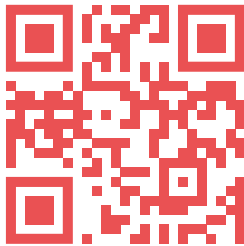
Għal-laqqgħa ta' wara

Staqsij lil ftit żgħażaġħ biex jirriċerkaw u jitgħallmu dwar l-istorja ta' Santu Wistin, billi jħarsu b'mod partikolari lejn id-differenza bejn ħajtu qabel u wara l-konverżjoni tiegħu, Stedinhom jippreparaw preżentazzjoni biex jaqsmu ma' sħabhom il-laqqgħa li jmiss. (It-tema tal-laqqgħa li jmiss hija r-rażan).

RAŽAN

EWWEL HADD TAR-RANDAN

yahad.mt

RAŽAN

L-EWWEL HADD TAR-RANDAN

DWAR DIN IL-LAQGĦA

Din il-laqqgħa titkellem dwar ir-rażan. Is-soċjetà tagħna għandha t-tendenza li tgħix f'eċċess, u għalhekk din il-laqqgħa għandha l-għan li tgħallem liż-żgħażaġħ dwar din il-virtù, u tgħinhom jipprattikawha f'ħajjithom.

GĦANJIJET

- Li ż-żgħażaġħ jitgħallmu t-tifsira tat-temperanza u r-rażan.
- Biex iħeġġeġ liż-żgħażaġħ jipprattikaw ir-rażan f'ħajjithom.

RIŻORSI MEĦTIEĠA

- Jenga (mhux obligatorju)

SKRITTURA

- Luqa 4:1-4

RAŽAN

Ħarsa fil-qosor għat-tim

Merħba u Talba

Logħba (Jenga)

Tagħlim

Diskussjoni
(*Speed dating*)

Diskussjoni finali
(*Traffic Lights*)

Għeluq u Talba

ARA

Merħba u Talba (5 min)

Logħba (15 min)

Jenga hija logħba tajba biex tibda din il-laqqgħa biha. Jekk issib sett ta' Giant Jenga, għandha ħabta tintgħogħob sew!

Mid-Dinja Tagħna

Fit-2 ta' Marzu 2020, Miriam Pace inħarġet minn taħt ir-radam ta' darha stess. Dak li suppost kien post ta' sikurezza u kumdità spiċċa sar qabar. Għad hemm bosta proċedimenti l-qorti biex jiddeterminaw il-ħtija tan-nies involuti. Izda li huwa ċert huwa li Miriam kienet vittma tal-ingustizzja.

QIS

Tagħlim (15 min)

Vidjow: *Is Self-Control a Virtue?* https://youtu.be/ByDqzk41t_0

Ir-rażan huwa wieħed mill-erba' virtujiet kardinali

- It-3 l-oħra: Il-prudenza, il-ġustizzja, il-qawwa.
- Eżistew qabel Ġesù – filosfi Griegi tal-qedem irrikonoxxew li hemm 4 virtujiet kardinali .
- Hemm ukoll il-virtujiet teoloġiċi tal-fidi, it-tama u l-karità.

It-temperanza (rażan, qies) hi dik il-virtù morali li biha nrażżnu l-ġibda għall-pjaċiri u tagħtina li nużaw bil-qies il-ġid tal-art. Tiżgura setgħa lir-rieda fuq l-istinti u żżomm ix-xewqat tagħna li ma jmorrux 'l hemm minn dak li hu onest u sewwa.¹

Ir-rażan hu virtù għax imġieba eċċessiva turi li hija forza distruttiva fl-oqsma kollha tal-ħajja. Xi ħadd li huwa eċċessiv jabbanduna lilu nnifsu għall-impulsi tiegħu, jwegġa' lil ħaddieħor bix-xewqat eċċessivi tiegħu, u jagħmel ħsara lilu nnifsu.²

- Ir-rażan bżonnjuż għall-affarijiet tajbin tad-dinja, bħall-ikel u x-xorb.
- It-temperanza hija li nirregolaw ix-xewqat tagħna bil-għaqaq u li nsibu t-triq tan-nofs bejn li naqgħu għax-xewqat impulsivi u li niċċduhom.
 - Huwa faċli għalina l-bnedmin li nħallu x-xewqat jigrubina.
 - Ix-xewqa li tiekol hija importanti - iżżommna ħajjin.
 - It-temperanza tgħinna nagħrfu x-xewqa u nieklu biss l-ammont u t-tip ta' ikel li hu it-tajjeb għalina, u mhux bil-gula.
- Peress li tikkonċerna affarijiet tajbin, hija aktar diffiċli li ssib it-triq tan-nofs, li jkollok kontroll u dixxiplina.
- Ir-rażan huwa attitudni/drawwa, xi ħaġa li nibnu maż-żmien.
- M'huwiex biss li ngħidu "le." Xi drabi huwa aktar diffiċli li tgħix b'moderazzjoni milli tipprattika l-astinenza.
 - Eżempju rigward it-teknoloġija: li nipprattikaw ir-rażan ikun ifisser li ma nużawhiex il-ħin kollu, u nużawha tajjeb.

¹ KKK, 1809

² YOUCAT, Mistoqsija 304

Fit-Testment il-Qadim t-temperanza tiġi mfaħħra ħafna drabi:

“Thallix xewqatek jiġbduk warajhom, u rażżanhom il-ġibdiet tiegħek.” Bin Sirak 18:30.

Fit-Testment il-Ġdid tissejjaħ ukoll “moderazzjoni” jew “ngħixu bil-qies”.

“Hi trawwimna nwarbu l-ħażen u l-ġibdiet tad-dinja, biex ngħixu bir-rażna u l-ġustizzja u t-tjieba f’dan iż-żmien,” Titu 2:12

Vizzju oppost: intemperanza

- Iwassal għal dñubiet bħas-sokor, iż-żina u l-gula.

“Tgħix tajjeb ma hu xejn ħlief tħobb ’l Alla b’qalbek kollha, b’ruħek kollha u b’għemilek kollu. Għal Alla l-imħabba trid tkun sħiħa (permezz tat-temperanza), ebda ħażen ma għandu jkissirha (u din hija xhieda ta’ qawwa), u tobdi lilu biss (u din hi l-ġustizzja), u tishar biex tgħarbel kollox bil-biża’ li jeħduk għall-għarrieda l-qerq u l-gideb (u hawn hu l-għaqal).”

Santu Wistin

Aktar dwar ir-rażan: <https://youtu.be/9BU1zMipFcA>

Storja ta’ Qaddis (5 mins)

Qabel il-laqqgħa, staqsi lil ftit żgħażaġħ biex jirricerkaw u jitgħallmu dwar l-istorja ta’ Santu Wistin, billi jħarsu b’mod partikolari lejn id-differenza bejn ħajtu qabel u wara l-konverżjoni tiegħu, Stedinhom jippreparaw preżentazzjoni biex jaqsmu ma’ sħabhom.

Stieden liż-żgħażaġħ assenjati jaqsmu mal-grupp il-preżentazzjoni li ppreparaw.

Diskussjoni (25 min)

Speed Dating:

- Ħalli lill-partecipanti jiffurmaw żewġ ċrieki konċentriċi.
- Kull persuna miċ-ċirku ta’ ġewwa għandha tkun imqabbla ma’ xi ħadd minn ta’ barra (f’pari), u għandhom iħarsu lejn xulxin
- Il-*leader* jistaqsi mistoqsija lill-grupp kollu u l-pari jiddiskutu t-twegibiet tagħhom ma’ xulxin, għal ammont ta’ ħin stabbilit (pereżempju 3 minuti).
- Meta jiskadi l-ħin, il-*leader* jagħmel sinjal liż-żgħażaġħ biex iduru: Dawk fiċ-ċirku ta’ barra jagħmlu pass jew tnejn lejn il-lemin sabiex jišpiċċaw quddiem xi ħadd ġdid.
- Ħalli l-pari l-ġodda jiddiskutu l-istess mistoqsijiet.

Mistoqsijiet

- Fejn f’ħajjita qed nagħmlu skużi? Fejn aħna neqsin mir-rażan?
 - Netflix/YouTube, midja soċjali, ikel, alkoħol.
 - Il-punt mhuwix li niftgħu kollox taħt dawl ikrah imma li l-affarijiet tajbin nużawhom sew.
- Liema xewqat li huma tajbin nħarsu lejhom b’mod suspettuż?

Wara ftit rondi, stieden liż-żgħażaġħ jaqsmu fil-grupp il-kbir liem kienu l-aktar twegibiet komuni.

AGHMEL

Staqs iż-żgħażaġh biex jaħsbu f'sitwazzjoni waħda fejn jeħtieġ li jeżercitaw aktar r-rażan (dan għandu jiġi b'mod naturali wara l-konversazzjonijiet li għadhom kemm kellhom). Heġġiġhom jimpenjaw ruħhom biex jipprattikaw it-temperanza għall-ġimgħa li ġejja. Iż-żgħażaġh jistgħu jiftehmu bejniethom biex iżommu lil xulxin responsabbli (*accountable*) matul il-ġimgħa.

Idea oħra hi li jaħsbu fi strategija għal meta jhossu li jixtiequ xi haġa tajba imma jridu jużawha hażin. Tista' tgħin liż-żgħażaġh biex joħorġu bl-istrategija tagħhom stess jew aqsam magħhom is-sistema sempliċi tad-dwal tat-traffiku.

ARA: Semmi x-xewqa u agħraf kif qed tħossok.

QIS: X'inhu tajjeb jew hażin f'din is-sitwazzjoni?

X'nista' nagħmel biex inkun moderat?

AGHMEL: Hu azzjoni.

Meta tħossha diffiċli wisq li 'tagħmel it-tajjeb,' itlob l-għajjnuna t'Alla:

"Mulej, għandi bżonnok tgħinni hawn. Għallimni nrażżan."

B'affarijiet bħal li tqatta' wisq hin fuq TikTok jew tara Netflix, tista' tgħin liż-żgħażaġh biex joħorġu b'soluzzjonijiet prattiċi bħall-issettjar ta' app timers fuq il-mowbajls tagħhom.

Talba tal-Għeluq (2 minuti)

Riflessjoni mir-Riżorsi tar-Randan YAHAD

Fis-soċjetà tagħna, huwa aktar faċli tgħid "daqshekk biss?" minflok "grazzi". Imma fl-evanġelju tal-lum, Ġesù jgħid le għal aktar prestiġju, poter u affarijiet materjali, u b'hekk jistedinna niskopru mill-ġdid il-valuri tas-semplicità, is-sagrificċju u s-sobrjetà.

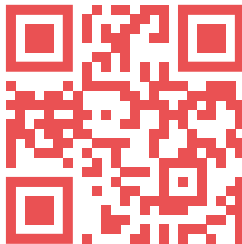
Mifhuma sew, it-temperanza u s-sagrificċju ma għandhomx jiġu meqjusa jew assoċjati ma' forma ta' ċaħda li hija għan fiha nfisha. Fil-fatt, it-temperanza, id-distakkament, u s-sagrificċju huma valuri kontrokulturali li, meta mifhuma kif suppost, imexxuna fid-direzzjoni tal-ferħ, aktar libertà u kura ta' haddieħor fuq livell personali u komunitarju. Meta nagħmlu distinzjoni bejn dak li rridu u dak li neħtieġu, nistgħu negħlbu dik ir-regħba bla tarf u "l-idolatrija tal-flus", li twassal għad-diżintegrazzjoni tat-tessut soċjali u li tħalli għadd bla tarf ta' vittmi.

Bħala Nsara, irridu nkunu fuq quddiem biex nilqgħu l-istedina li nirrispettaw dawn il-limiti li huma imposti mill-imħabba tagħna lejn haddieħor u lejn id-dar komuni tagħna. Meta niċċdu l-kilba li dejjem ikollna aktar u li nkunu aktar, aħna ggwidati mit-tama li persuna waħda li tgħix bit-temperanza tagħti eżempju tajjeb. Komunità li tgħix bit-temperanza tirrappreżenta forza politika li tista' tibdel is-soċjetà għall-aħjar.

KURAGĠĠ

TIENI HADD TAR-RANDAN

yahad.mt

KURAGĠ

TIENI HADD TAR-RANDAN

DWAR DIN IL-LAQGĦA

Din il-laqgħa titkellem dwar it-tema tal-kuraġġ permezz tal-film *Just Mercy* (2019).

Sommarju tal-film: Dan il-film jesplora l-ħidma tal-avukat difensur Bryan Stevenson li irrappreżenta nies foqra li ingħataw l-piena tal-mewt. Il-film huwa bbażat fuq il-ktieb ta' Stevenson tal-2014 bl-istess isem, li fih jitkellem dwar il-vjaġġ tiegħu fix-xogħol tad-difiza tal-prigunieri Afrikani-Amerikani.

GĦANIJIET

- L-għan ta' din il-laqgħa huwa li ż-żgħażaġħ jisimgħu storja ta' persuna li kellha l-kuraġġ tiġġieled għall-ġustizzja.

RIŻORSI MEHTIEĠA

- Film: *Just Mercy* (2019)

Jekk ikollkom biżżejjed ħin wara l-film, irriflettu f'tit fuq il-mistoqsijiet li ġejjin:

- X'ispirak mill-film?
- X'laqatek l-aktar dwar l-istorja?
- Liema karattru kellu l-akbar impatt fuqek?

Għal-laqgħa li jmiss

Staqsijiet lil xi żgħażaġħ biex ifittxu u jitgħallmu dwar l-istorja ta' meta sparaw lil Papa San Ġwanni Pawlu II: kif seħħet, u l-laqgħa tal-qaddis ma' min sparalu. Stedinhom jippreparaw prezentazzjoni biex jaqsmuha ma' sħabhom.

Mid-dinja tagħna

Fis-6 ta' April 2019, Lassana Cisse Souleymane, ħaddiem immigrant ta' 42 sena mill-Kosta tal-Avorju, inqatel bi sparatura minn karozza f'Hal Far, f'dak li huwa meqjus bħala l-ewwel qtil razzist f'Malta. Żewġ migranti Afrikani oħra wkoll indarbu fl-attakk. Minn dak li nafu sa issa, jidher li Lassana ma nqatel għall-ebda raġuni ħlief għall-fatt li kien "jidher differenti".

Riflessjoni mir-Rizorsi għar-Randan #YAHADMT

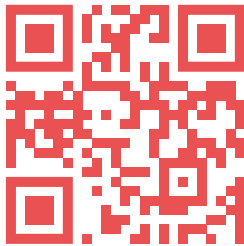
Meta qed taffaccja oppożizzjoni pubblika u stmerrija, qatt m'hu faċli li tiġġieled għal dak li huwa ġust u sewwa. Trid il-kuraġġ biex tiegħu pożizzjoni skont il-prinċipji tiegħek, waqt li tfittex djalogu fl-isfera pubblika. Huwa l-kuraġġ tal-pijunieri li jagħzlu l-mogħdija l-inqas imterrqa, ta' dawk li jridu jibnu l-pontijiet li jirriskjaw li jinftiehm u ħażin min-naħat kollha u jiġu ttikkati bħala barranin minn kulħadd, ta' dawk retti u ta' prinċipju li jispiċċaw politikament orfni, tal-iblah li jagħżel il-benessri tal-aktar minsija minflok il-kumdità tal-folol.

Trid il-kuraġġ biex tabbanduna l-kumdità ta' "niesek" jew in-newtralità komda ta' min ma jmidx idej u jikkritika biss. Bħala komunità tal-fidi dejjem irridu nistaqsu lilna nfusna jekk xi drabi aħniex ħatja li nkunu qegħdin b'idejna fuq żaqqna bħala dawk li għandhom privileġġ soċjali u b'hekk nonqsu milli naħdmu b'kuraġġ biex nittrasformaw l-istrutturi midinba tas-soċjetà. Il-qawwa trasformattiva tal-Vanġelu ma tista' qatt tiġi domestikata, u huwa f'idejna li niżguraw li jkun hemm fina nuqqas qaddis ta' sabar aħna u nieħdu sehem fit-tiġdid b'tama tas-soċjetà b'kuraġġ u kreattività. U jekk il-biza' taħmek, dur lej il-Mulej li hu d-"dawl", is-"salvazzjoni" u "l-kenn" tagħna.

PAČENZJA ĦANINA

TIELET ĦADD TAR-RANDAN

yahad.mt

PAĊENZJA #ANINA
TIELET #ADD TAR-RANDAN

DWAR DIN IL-LAQG#A

Din il-laqg#a t#fittex li tqanqal fi#-#g#azag# rifl#ssjoni dwar kif jirrea#ixxu g#hall-affarijiet li ji#ru madwarhom (e#.# rabja, #udizzju, indifferenza, im#habba). Dan tasal g#halih billi tippre#enta tragedja nazzjonali li grat ri#enti, ji#ifieri l-mewt ta' Paulina Dembska.

Din il-laqg#a jaf tikkaw#za skumdit# f'xi #g#azag#. G#halhekk hija f'idejn l-animaturi/leaders li l-laqg#a titmexxa bi #sieb u sensittivit#.

G#ANIJIET

- Li n#arsu lura lejn ir-reazzjonijiet, tag#na u ta' haddie#or, u li niddixxernu kif g#handna nirrea#ixxu.
- Li twie#eb il-mistoqsija "Wie#ed iwie#eb g#hall-ingustizzja bil-#niena?"

RIZORSI ME#TIE#A

- Mod biex jintwerew artikli tal-a#barijiet.
- Sticky notes
- Pinen/lapsijiet
- Salm 103: 6-12 (ippro#ettat/stampat/Bibbji)

SKRITTURA

- Salm 103: 6-12

"Il-#ustizzja bla #niena hi bla m#habba; il-#niena ming#ajr #ustizzja hija degradanti." Friedrich Von Bodelschwingh

PAĊENZJA #ANINA
#arsa fil-qosor g#at-tim

Mer#ba u Talb

Log#ba
(Ix-Xemx Tiddi)

Diskussjoni
(Sticky Note Mapping)

Kont. Diskussjoni

Storja ta' Qaddis

G#heluq u Talb

Merħba u Talba (5 min)

Logħba¹ (10 min)

Diskussjoni (45 min)

Tajjed li min se jkun qed imexxi din il-parti tal-laqqħa jkun familjari mal-fatti, u konxju tar-reazzjonijiet u l-ġudizzji tagħhom stess. Hemm xi artikli li jistgħu jgħinu d-diskussjoni fl-appendiċi ta' dan id-dokument.

Mid-dinja tagħna:

Il-ġisem bla ħajja ta' Polina Dembska, studenta Pollakka ta' 29 sena, instab fi Ġnien l-Indipendenza f'Tas-Sliema, kmieni filgħodu tat-2 ta' Jannar, 2022. Kienet ta' spiss tmur hemm biex titma' l-qtates u tgħaddi ftit tal-ħin fil-ġnien.

L-awtopsja kkonfermat li din it-tfajla ġiet stuprata u mgħallqa. Kellha ġrieħi f'rasha u marki f'għonqha li jindikaw li kienet soffokata.

<https://timesofmalta.com/articles/view/paulina-dembska-identified-as-sliema-murder-victim.925273>

Kien hemm firxa wiesgħa ta' reazzjonijiet għal dan il-qtal u l-aħbar ta' min ikkommetta dan ir-reat, u x'kien għamel. L-incident enfasizza kwistjonijiet ta' vjolenza fuq in-nisa u s-saħħa mentali. In-nies ikkumentaw dwar l-aħbar waqt li kienet għada tiżvolġi: kummenti ta' mibegħda, stmerrija u insulti tferrxu fuq il-midja soċjali. L-għan ta' din il-laqqħa huwa li nħarsu lura lejn ir-reazzjonijiet, tagħna u ta' ħaddieħor, u li nagħrfu kif għandna nirrispondu.

Attività: Sticky Note Mapping

- Ippreżenta liż-żgħażaġħ dat-3 mistoqsijiet:
 - a. Kif irreaġixxejt għall-mewt ta' Paulina?
 - b. X'kienet ir-reazzjoni tiegħek għall-aħbar ta' min ikkommetta dan ir-reat?
 - c. Kif irreaġixxew in-nies ta' madwarek/in-nies fuq il-midja soċjali?
- Stieden lill-partecipanti jaħsbu dwar it-twegibiet billi jiktubhom fuq sticky notes (tweġiba waħda għal kull nota). Agħzel 3 spazji/ħitan differenti fejn iż-żgħażaġħ jistgħu jħallu t-twegibiet tagħhom skont il-mistoqsija. Heġġeġ liż-żgħażaġħ biex jiktbu mill-inqas 5 tweġibiet/sticky notes (anki jekk it-tweġiba tagħhom għal mistoqsija hija "ma nafx"). Kull tweġiba għandha tinkiteb b'mod anonimu.

Meta kulħadd ikun lest, stieden liż-żgħażaġħ biex joqogħdu bilqiegħda u jiddiskutu t-twegibiet tagħhom. Meta t-twegibiet fuq is-sticky notes jiġu diskussi, staqsi dawn il-mistoqsijiet:

- Meta ħarġet l-aħbar, x'għamilt? X'ipostajt onlajn? X'għidit lil sħabek? Kif tkellimt dwar dawk involuti?
- X'gara fuq il-midja soċjali?

¹ Irreferi għall-appendiċi għal idea tal-logħba.

QIS

Staqsì liż-żgħażaġh biex iqumu u jorganizzaw mill-ġdid is-sticky notes, u jiġbruhom f'kategoriji simili.

Kompli d-diskussjoni:

- X'kienet tkun reazzjoni ġusta u ħanina għall-qtil ta' Paulina, u għall-añbarijiet dwar il-ħati?
- Ġesù kieku kif kien iwieġeb?

Storja tal-Qaddis (10 minuti)

Qabel il-laqqgħa, staqsì lil xi żgħażaġh biex jfittxu u jitgħallmu dwar l-istorja ta' meta sparaw lil Papa San Ġwanni Pawlu II: kif seħħet, u l-laqqgħa tal-qaddis min sparalu. Stedinhom jippreparaw preżentazzjoni biex jaqsmuha ma' sħabhom.

Stieden liż-żgħażaġh biex jaqsmu dil-preżentazzjoni mal-grupp.

AGHMEL

Talba tal-Għeluq (10 minuti)

Itolbu Salm 103: 6-12 flimkien

- Liema mill-kwalitajiet t'Alla jispikkawkom l-aktar?
- Liema għandek bżonn tipprattika aktar?

Iż-żgħażaġh jistgħu jiġu mistiedna biex, wieħed wieħed, jitolbu għal xi kwalità partikolari. Pereżempju: "Nitlob biex inkun iktar ħanin."

Ħudu ftit ħin biex titolbu għal ruħ Paulina, għal sħabha, familjari u dawk li ħassew t-telfa tagħha.

Itolbu ukoll għall-ħati, il-familja u l-ħbieb tiegħu, u dawk li seta' wegġa' fil-passat.

APPENDIĊI

Artikli

Attivisti jirreaġixxu għall-qtil ta' Paulina Dembska (Vjolenza bbażata fuq il-generu)

<https://timesofmalta.com/articles/view/paulina-dembskas-two-bodies-ranier-fsadni.928885>

<https://lovinmalta.com/news/sheer-lack-of-sensitivityactivists-balk-at-malta-police-saying-paulina-dembska-murder-was-not-gender-based/>

Is-suspettat qed jiddaħħal l-Isptar Mount Carmel

<https://newsbook.com.mt/en/sliema-murder-suspect-to-be-released-from-mount-carmel-hospital/>

Hate speech online

<https://www.independent.com.mt/articles/2022-01-04/local-news/A-girl-was-killed-a-mother-is-being-murdered-PL-MP-6736239515>

<https://timesofmalta.com/articles/view/why-do-we-judge-so-much-fr-frankie-cini-mssp.929530>

Icebreaker: The Sun Shines On

Skop: Din hija logħba sempliċi fejn kulħadd jrid jipprova jsib sigġu fuq xiex ipogġi, waqt li kulħadd jkun qed ifittex sigġu ukoll. Hija loġgħba ħelwa biex iż-żgħażaġħ jsiru jafu aħjar lil xulxin.

Rizorsi: Bizżejjed sigġijiet għal kulħadd fil-grupp, nieqes wieħed.

Struttura:

- Għid lill-grupp ipogġi bilqiegħda f'ċirku kbir. Int ibqa' bilwieqfa.
- L-għan huwa li dejjem ikollok sigġu fuq xiex tpoġġi. Dejjem għandu jkun hemm sigġu nieqes, peress li xi ħadd dejjem jithalla bilwieqfa fin-nofs.
- Biex issib sigġu, il-persuna bilwieqfa trid tgħid "Hello, jien jisimni (isem) u x-xemx tidli fuq (suġġett)."
- Is-suġġett li l-persuna tagħzel jista' jkun xi haġa li hija vera dwarhom. Per eżempju: "Hello, jien jisimni Fred u x-xemx tidli fuq:
 - Eż. 1 In-nies kollha lebsin l-isfar
 - Eż. 2 Dawk kollha li jhobbu ċ-ċikkulata
 - Eż. 3 Dawk kollha li jzommu mal-Manchester United.
- Ladarba l-persuna tkun qalet dan, kull min jaqbel mal-istqarrija (eż. jkun liebes l-isfar) jrid iqum u jsib sigġu ġdid.
- Meta tbiddel postok, ma tistgħax toqogħdu lura fis-sigġu fejn kont, u lanqas dawk ta' ħdejh. Għandu jkun hemm dejjem persuna waħda biss fuq kill sigġu.

<https://www.youtube.com/watch?v=mnMvDrOFUBs>

Riflessjoni mir-Rizorsi tar-Randan YAHAD

It-tentattivi tagħna li nibnu soċjetà rikonciljata msejsa fuq il-verità u l-gustizzja mhux dejjem jidhru li jhallu l-frott. Bħal Pietru fuq l-għadira ta' Ġennesaret, naħdmu lejl sħiħ mingħajr ma naqbd u xejn. Bħalu, minbarra li nafdaw f'Alla, aħna msejħin inkunu paċenzjużi, magħna nfusna u ma' haddieħor.

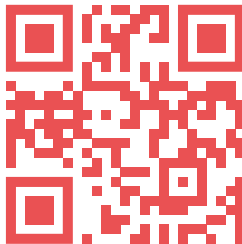
F'dan il-vjaġġ twil, immarkat mill-inċertezza u l-frustrazzjoni, irridu wkoll nitgħallmu l-importanza li nkunu ħanina, ma' haddieħor, kif ukoll magħna nfusna. Dawk li nagħzlu biex jakkumpanjawna matul dan il-vjaġġ, f'xi punt jew ieħor sejr in ma jaqblux magħna. It-tentazzjoni li niddawru b'nies li jaħsbuha bħalna qatt ma tkun 'il bogħod. U huwa aktar diffiċli l-fatt li jekk tassew irridu li dan il-vjaġġ ikun wieħed ta' rikonciljazzjoni, irridu naqsmu mill-inqas xi partijiet mill-vjaġġ ma' nies li jeħtieġu l-maħfra tagħna.

Aħna li rċevejna l-ħniena ta' dan Alla li huwa "ħanin u twajjeb", "idum ma jagħdab u kollu mogħdrija", naqsmu bil-ferħ ma' haddieħor l-Aħbar it-Tajba tal-ħniena eterna ta' Alla għad-dinja. F'kuntest politiku li fih ix-xewqa li nkissru l-avversarju tagħna hija dejjem prezenti, li fih il-partiti politiċi jippruvaw jisbqu lill-avversarji billi ta' kuljum juru s-saħħa tagħhom, ma tantx jidher li fadal spazju għall-ħniena, li tidher dgħajfa. Iżda madankollu, jekk l-għan tagħna huwa li nibnu soċjetà li fih hadd ma jtkisser jew jiġi eliminat, l-ewwel irridu niltaqgħu flimkien fl-umanità tagħna. Minflok inħarsu 'l fuq u nieħdu sehem f'eżaltazzjoni tas-saħħa u l-poter, inħarsu 'l isfel aħna u nistinkaw biex noħolqu kultura ta' inkontru li tista' titwieled biss mill-istat imġarraf komuni tagħna.

RIKONĊILJAZZJONI

RABA' HADD TAR-RANDAN

yahad.mt

RIKONĊILJAZZJONI
RABA' HADD TAR-RANDAN

DWAR DIN IL-LAQGHA

Din il-laqgħa tiftaħ t-tema tar-rikonċiljazzjoni permezz ta' riflessjoni fuq l-Iskrittura. Tagħti l-opportunità liż-żgħażaġħ biex jiddiskutu fejn u kif bħala Nsara jistgħu ikunu aġenti ta' rikonċiljazzjoni.

GĦANJIJET

- Biex iż-żgħażaġħ jingħataw l-opportunità li jitolbu bl-Iskrittura.
- Biex jistaqsu kif jistgħu ikunu aġenti ta' rikonċiljazzjoni.

RIŻORSI MEHTIEĠA

- Bibbja jew kopja tas-silta li se tintuża għal kull żaġġuġħ.
- Idealment, għandu jkollhom ukoll xi ħaġa fuq xiex jiktbu r-riflessjonijiet tagħhom, bħal *prayer journal* jew karta
- Torċa (li tista' tizzarma) (*optional*)

SKRITTURA

- 2 Korintin 5:16-21

RIKONĊILJAZZJONI
Harsa fil-qosor għat-tim

Merħba u Talba

Icebreaker

Lectio Divina

Diskussjoni (b'attività)

Diskussjoni (it-tieni parti)

Għeluq u Talba

PREP

Idealment, il-persuna li ħa tmexxi l-lectio divina tkun diġa talbet bis-silta qabel il-laqgħa.

ARA

Merħba & logħba¹ (10 min)

Qabel ma jibda' l-ħin ta' talb, spjega lil partecipanti l-proċess tal-Lectio Divina (assicurahom li mhix talba ikkumplikata, avolja għandha isem latin.)

- It-terminu Lectio Divina jfisser qari tal-Kelma ta' Alla. Dan l-eżercizzju mhux biss qari tal-Bibbja. Ifisser ukoll li s-silta mill-Kelma t'Alla wieħed jimmeditaha, jitlob permezz tagħha u jikkontemplaha, b'tali mod li jħalliha taħdem fih.
- Spejga l-erba' passi tal-proċess.
- Spejga li l-punt hu li niskopru aktar min hu Alla u dak li jrid jgħidilna. Xi kultant, dan isir b'mod ċar. Xi kultant jaf tħossok li tlabt għal xejn. Il-ħin ma' Alla mhu qatt moħli, anke jekk ma tħossokx produttiv.

Innota ftit x'inhi l-burdata tal-grupp. Ara jekk tistax tagħmel xi ħaġa biex tgħin lill-grupp jidhol fit-talba.

- *F'xi gruppi jista' jkun li tgħin jekk jkun hemm xi mużika strumentali għaddejja waqt li tinqara l-Iskrittura.*
- *Għal oħrajn, tkun aktar ta' ġid meta din it-talba ssir b'mod każwali, bħal konversazzjoni bejn il-ħbieb.*

L-importanti hu li, waqt li għandna nersqu lejn l-Iskrittura b'rispett u reverenza, ma jigix sfurzat ambjent li fih il-partecipanti jħossuhom skomdi.

Matul il-Lectio, iż-żgħażaġħ jistgħu jużaw journal jew karta biex jiktbu ir-riflessjonijiet u take-aways tagħhom.

Lectio Divina (30 minuta)

L-1 Parti – Lectio/Aqra (5 min)

- Sib u s-silta tal-Iskrittura li ħa tinqara: 2 Korintin 5:16-21.
- Aqra s-silta/staqsi lil xi ħadd jaqra s-silta bil-mod.
- Staqsi lil partecipanti liema kelma jew frazi laqgħom. M'hemmx għalfejn ikun hemm raġuni għalfejn.
- Stiedinhom jaqsmu dil-kelma/frazi mal-kumplement tal-grupp. M'hemmx twegiba tajba jew ħażina!

It-2 Parti – Meditatio/Aħseb (10 min)

- Qabel ma tinqara s-silta għat-tieni darba, stieden il-partecipanti jqiegħdu lilhom infushom fix-xena. Staqsijhom jaħsbu fuq fejn qegħdin, min hemm madwarhom, x'qed jaraw, jisimgħu, ixommu u jħossu. Kif qed iħossuhom huma f'din l-istorja?
- Aqraw/isimgħu s-silta għat-tieni darba.
- Agħti ftit ħin biex ikompli jirriflettu (u jekk iridu, jiktbu). Wara, stiedinhom jaqsmu ma' xulxin dak li immaginaw, jew dak li laqgħom.

It-3 Parti – Oratio/Itlob (10 min)

- Qabel ma tinqara s-silta għat-tielet darba, staqsi l-mistoqsija: X'taħseb li qed jipprova jgħidlek Alla permezz ta' din is-silta?
- Aqraw is-silta għat-tielet darba.

¹ Irreferi għall-appendiċi għal idea tal-logħba.

- Stieden liż-żgħażaġh biex jikkellmu ma' Alla f'qalbhom dwar xi tfigħer din is-silta għalihom, u x'qed jgħidilhom Alla permezz tagħha.

Ir-4 Parti – Contemplatio/Ilkontemplatio (5 min)

- Spjega li dawn l-aħħar ftit minuti huma opportunità li jerġgħu jħarsu lejha dak li għiehom f'moħħhom u qalbhom f'dan il-ħin ta' talb, u ħin ukoll biex jaħsbu dwar dak li ħa jibqgħu jgħorru magħhom - forsi xi tagħlima, rivelazzjoni jew action point.
- Aqraw is-silta għar-raba' u l-aħħar darba.
- Wara ftit ħin ta' silenzju, stieden lil partecipanti jaqsmu ma' xulxin x'inhom dak li ħadu minn dal-ħin ta' talb.
- Agħlqu dal-ħin ta' talb billi tgħidu l-Glorja.

QIS

Mid-Dinja Tagħna (2 minuti)

Fis-6 ta' April 2019, Lassana Cisse Souleymane, ħaddiem migrant ta' 42 sena mill-Kosta tal-Avorju, inqatel bi sparatura minn karozza f'Hal Far, f'dak li huwa meqjus bħala l-ewwel qtil razzist f'Malta. Żewġ migranti Afrikani oħra wkoll indarbu fl-attakk. Minn dak li nafu sa issa, jidher li Lassana ma nqatel għall-ebda raġuni ħlief għall-fatt li kien "jidher differenti".²

²<https://timesofmalta.com/articles/view/lassana-cisse-remembered-two-years-after-his-murder.862944>

Diskussjoni³ (15 min)

- Bħala soċjetà, lil min qed inweggħu?
 - Heġġeġ liż-żgħażaġh biex jaħsbu dwar l-ingustizzji sistematiċi f'Malta bħal dik kontra l-immigranti.
- Hemm xi azzjonijiet li qed iħeggu dawn l-ingustizzji?
 - Hu l-ħin biex tirrifletti dwar jekk il-gudizzju tiegħek fuq l-oħrajn huwiex ibbażat fuq l-għajdut jew xi evidenza fjakka. Sfida lilek innifsek biex twarrab dawk il-ħsibijiet ħalli tara lin-nies kif verament huma.

Jekk trid aktar kontenut dwar ir-rikonciljazzjoni, dan il-filmat jista' jkun ta' għajnk: <https://youtu.be/im2hU2yg3Eo>

AGĦMEL

Diskussjoni (5 minuti)

Heġġeġ liż-żgħażaġh biex isibu twegibiet konkreti għall-mistoqsijiet li ġejjin.

- Kif se timplimenta/tgħix it-takeaways tiegħek mil-lectio divina?
- Kif tista' tkun aġent ta' rikonciljazzjoni?

Talba (2 min)

³ Irreferi għall-appendiċi għal idea ta' attività ta' diskussjoni.

APPENDIĊI

Elsa u t-torċa

Minflok din tista' tintuża kwalunkwe logħba oħra.

- Żarma t-torċa u aħbi l-partijiet madwar iċ-ċentru taż-żgħażaġh/kamra.
- Qabbad żaġhżuġh/a j/tkun 'Elsa'. Elsa tista' tiffriża lil kull partecipant fil-logħba billi tmisshom. Jekk xi ħadd ikun iffriżat, ma jistax jiċċaqlaq.
- Il-kumpliment tal-grupp irid jaħdem flimkien biex isibu l-partijiet tat-torċa, jergħu jarmawha, u jixgħeluha fuq Elsa biex iwaqqfuha milli tiffriża aktar nies.

Pyramid Discussions

Għan: Li tiffacilita diskussjoni li tkun inkluziva għall-grupp kollu.

Struttura:

- Wara li jintqassmu f'pari, ż-żgħażaġh iwieġbu l-mistoqsijiet ta' diskussjoni ma' persuna waħda biss.
- Wara li kull persuna kellha ċ-ċans taqsam l-idejat tagħha, il-par jingħaqad ma' par ieħor, u jagħqqudu grupp ta' erbgħa.
- Il-gruppi l-godda jaqsmu l-idejat tagħhom flimkien.
- Meta kulħadd jkun ta r-risposta tiegħu, il-gruppi ta' erbgħa jingħaqdu flimkien biex jiffurmaw gruppi ta' tmienja, eċċ.
- Irrepeti sakemm il-grupp kollu jingħaqad f'diskussjoni waħda kbira.

Riflessjoni mir-Rizorsi għar-Randan #YAHADMT

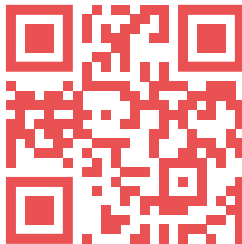
Affaċċjati minn bosta forzi ċentrifugali li qed ibegħduna dejjem aktar minn xulxin, aħna, li fi Kristu sirna “ħolqien ġdid” u ġejna rrikonċiljati ma' Alla permezz ta' Kristu, nazzardaw nimpenjaw ruħna fil-ministeru tar-rikonċiljazzjoni u nipproponu triq li tgħaqqadna flimkien. Minbarra li ndewwu l-grieħi tal-vittmi, msejhin li nisimgħu l-ilħna tagħhom u nitgħallmu dwar kif spicċaw hemm, u nfittxu modi konkreti u kreattivi biex nitfgħu l-bsaten fir-roti tal-ingustizzja li hemm fl-għeruq.

Huwa biss billi nisimgħu b'attenzjoni dawn l-ilħna li l-qlub u l-imħuħ tagħna jistgħu jintmessu. Is-smiġħ veru jippermettina li tassew inkunu qed infittxu dik il-verità li mingħajrha l-ġustizzja u r-rikonċiljazzjoni se jibqgħu illużjoni għal dejjem. Is-smiġħ veru se jippermettina niltaqqgħu mal-oħrajn bħala ħutna. Jekk nazzardaw nagħmlu dan, ħajjitna tikkumplika ruħha b'mod tal-għageb aħna u nesperjenzaw intensament x'jiġifieri li tkun aġent tar-rikonċiljazzjoni u t-tama f'dan pajjiżna li tant inħobbu.

KREATTIVITÀ

HAMES HADD TAR-RANDAN

yahad.mt

KREATTIVITÀ

ĦAMES ĦADD TAR-RANDAN

DWAR DIN IL-LAQGĦA

Din il-laqgħa hija bbażata fuq attività li fiha ż-żgħażaġħ huma mistiedna biex iqattgħu ftit ħin flimkien u joħolqu xi ħaġa. Hija bbażata fuq il-premessa li ż-żgħażaġħ, b'mod speċjali, għandhom il-kreattività u l-kapaċità biex iġibu bidla pożittiva fid-dinja ta' madwarhom.

GĦANJIJET

- Li ż-żgħażaġħ jingħataw spazju biex jaħsbu dwar soluzzjonijiet għall-problemi li jaraw fid-dinja ta' madwarhom.
- Li ż-żgħażaġħ jingħataw il-ħin biex joħolqu xi ħaġa tangibbli.

RIŻORSI MEĦTIEĠA

- Kull ħaġa u dak kollu li jista' jintuza għal *craft*: karta, kaxxi, żebgħa, spag, tafal, rivisti antiki, *wrapping paper* użat, ċraret, kolla... kull ħaġa li tista' tintuza.
- Huwa mhegġegħ ħafna li jintuza materjal użat.

SKRITTURA

- Isajja 43:16-21

KREATTIVITÀ

Ħarsa fil-qosor għat-tim

Talba

Spjegazzjoni tal-Attività

Għeluq u Talba

Merħba u Talba (5 min)

Attività (60 min)

- Aqsam liż-żgħażaġħ fi gruppi żgħar ta' bejn 3 u 5.
- Staqsi lil kull grupp biex jidentifika xi ħaġa li jikkunsidra problema fid-dinja tal-lum.
- Stedinhom jaħsbu mod kif jistgħu itejbu din is-sitwazzjoni u jipprezentaw is-soluzzjoni tagħhom permezz ta' xi ħaġa li joħolqu bir-rizorsi disponibbli.
- Ħalli ż-żgħażaġħ jieħdu pjaċir u jkollhom il-ħin biex joħolqu xi ħaġa tangibbli.

Hemm it-tendenza li ż-żgħażaġħ jkollhom inqas opportunitajiet biex jagħmlu xi ħaġa Prattika, allura ħallihom igawdu "l-ħela ta' ħin" biex joħolqu xi ħaġa, anke jekk tkun astratta.

Dan jagħtihom l-opportunità li:

- *Jirriflettu fuq id-dinja ta' madwarhom,*
- *Jiddiskutu ma' sħabhom biex jaħsbu f'soluzzjoni kreattiva,*
- *Jaħdmu flimkien f'timijiet,*
- *Jipprattikaw ir-rażan bir-rizorsi li għandhom bżonn jaqsmu bejniethom,*
- *Joħolqu xi ħaġa tangibbli, u jkunu hands-on.*

Wara li jkun għadda l-ħin allokat, stieden lil kull grupp biex jaqsam dak li jkun ħoloq u jispjega l-ħsieb warajha. Ara li jkun hemm biżżejjed ħin għal kull grupp biex jitkellem.

Talb tal-Għeluq (2 minuti)

Waqt it-talb tal-għeluq, aqraw silta qasira mill-Ewwel Qari tal-Ħadd.

Isaija 43:18-21

“La tiftakrux iżjed fi ġrajjet l-imġhoddi; la taħsbux fuq dak li ġara qabel. Arawni, sejjer nagħmel ħaġa ġdida: feġġet issa; għadkom ma ttendejtux? Se niftaħ triq fix-xagħri, xmajjar fid-deżert. Ifaħħruni l-bhejjem selvaġġi, ix-xakalli u wlied in-nġham, għax noħroġ l-ilma fix-xagħri, xmajjar fid-deżert, biex nisqi l-poplu tiegħi, il-maħtur tiegħi, il-poplu li sawwart għalija, biex ixandar it-tifħir tiegħi.”

Stieden liż-żgħażaġħ biex joffru l-intenzjonijiet tagħhom stess, ibbażati fuq dak li għadhom kif qalu u kkrejaw.

Mid-Dinja Tagħna

F'Mejju tal-2021, għe rrapportat li 1,500 persuna bla dar, li 400 minnhom huma tfal, applikaw għal refuġju fix-xelters tal-YMCA tul is-sentejn ta' qabel. Minħabba li l-persuni bla dar ħafna drabi jkunu moħbija jew invizibbli, naħsbu li f'pajjiżna din il-problema soċjali ma teżistix. Sfortunatament, din l-istatistika xokkanti turi li, ta' kuljum, ħafna individwi u familji qed jaffaċċjaw din ir-realtà, ħafna drabi fis-skiet.

Riflessjoni mir-Rizorsi għar-Randan #YAHADMT

Kif naqraw fil-Ktieb tal-Proverbji: “Jekk ma jkunx hemm min iwissi, il-poplu jsir bla rażan” (Prov 29, 18). Dan in-nuqqas ta' viżjoni huwa wkoll nuqqas ta' immaġinazzjoni, nuqqas li nimmaġinaw futur differenti mill-preżent li ngħixu fih, nuqqas li noħolmu li soċjetà u dinja oħra huma possibbli. Fl-aħħar mill-aħħar, dan in-nuqqas ta' viżjoni li hawn mixrud madwarna jirrifletti nuqqas ta' tama.

F'dan il-kuntest, is-soċjetà tagħna għandha l-bżonn urġenti li tisma' u tingabar madwar viżjoni profetika u kredibbli għalina u għal uliedna. Il-viżjoni proposta mill-Knisja u speċifikament mill-Papa Frangisku f'Laudato Si u Fratelli Tutti titkellem dwar soċjetà mibnija fuq il-ġustizzja, il-verità u s-solidarjetà. Bosta huma dawk li joġġezzjonaw għal din il-viżjoni, mhux bi prinċipju, iżda billi jargumentaw li din hija biċċa xogħol impossibbli u mingħajr tama. Huwa dmirna, bħala Nsara u ċittadini ta' rieda tajba, li nagħtu indikazzjonijiet ta' tama.

Jista' jkun li qegħdin fil-preżenza ta' xi ħaġa ġdida li qed titwieled li, sfortunatament, ma nistgħux narawha fl-alternattivi tal-preżent. Il-

profeta Iżaija fl-ewwel qari tal-lum, jitkellem fuq Alla li jagħmel xi ħaġa totalment ġdida u jagħmel triq f'dak li għall-ewwel jidher li huwa deżert u xagħri. Bl-istess mod, il-Knisja nfisha għandha tkun indikazzjoni ewlenija ta' tama, alternattiva ħajja, li tinfiltra u tisfida l-isfera soċjali b'viżjoni aktar radikali għall-ħolma t'Alla għall-umanità: Fil-prijorità li nagħtu lil dawk li m'għandhomx valur ekonomiku, bil-mod li bih nistinkaw għall-ġustizzja saħansitra meta kollox jidher mitluf, bil-mod li bih inkomplu niddjalogaw b'fidi tajba meta madwarna jkunu qed jinbnew is-swar tal-preġudizzju.